

Sygn. akt I C 360/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Halina Maliszewska

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Lewandowska

po rozpoznaniu w dniu 17 sierpnia 2017 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

oddala powództwo;

zasądza od powoda J. K. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 7.054,97 zł (siedem tysięcy pięćdziesiąt cztery złote 97/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Halina Maliszewska

Sygn. akt I C 360/16

UZASADNIENIE

Powód J. K. wystąpił przeciwko pozwanemu (...) SA w W. z roszczeniem o zapłatę kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 kwietnia 2015 r. tytułem zadośćuczynienia za doznane cierpienia psychiczne i fizyczne w związku ze śmiercią brata w wypadku komunikacyjnym z dnia 15 listopada 2009 r. Wniósł również o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu podał, że w dniu 15 listopada 2009 r. w miejscowości G. doszło do wypadku komunikacyjnego. P. G. był pasażerem samochodu, którego kierowca nie dostosował prędkości do warunków drogowych, wypadł z drogi i uderzył w przydrożne drzewo. Na skutek odniesionych obrażeń P. G. zmarł na miejscu zdarzenia. Powód był przyrodnim bratem zmarłego. Po zgłoszeniu roszczeń pozwany wypłacił powodowi kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Zarzucił, że jest to kwota nieadekwatna do doznanych krzywd i cierpień. Jako pierwszy dowiedział się o wypadku i musiał tę wiadomość przekazać siostrze i rodzicom. Z bratem pozostawał w bliskich relacjach. Mieszkali od siebie w odległości 8 km ale widywali się co najmniej kilka razy w tygodniu i przy okazji świąt i uroczystości rodzinnych. Korzystał z usług brata przy naprawie samochodu. Mieli wspólne hobby – łowienie ryb. Po śmierci brata zaprzestał wędkowania, zamknął się w sobie. Żeby uporać się z negatywnymi emocjami korzystał z pomocy psychologicznej (k. 2-6 akt).

Pozwany – (...) SA w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany podał, że nie kwestionuje, że sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u jego poprzednika prawnego (...) SA. Nie kwestionuje, że powód zgłosił szkodę i (...) SA wypłaciło powodowi kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia. W ocenie pozwanego żądanie pozwu jest wygórowane a powód sam nie jest w stanie określić rozmiarów swojej krzywdy, bo w piśmie z dnia 14 kwietnia 2015 r. domagał się zapłaty kwoty 110.000 zł. Pozwany powołał się też na orzecznictwo sądowe z którego wynika, że zadośćuczynienie winno być utrzymane w rozsądnych granicach i nie prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia (k. 47-51 akt).

W miarę gromadzenia materiału dowodowego, w toku procesu, pozwany podniósł, że nie ponosi odpowiedzialności za skutki wypadku bo przyczyną śmierci brata powoda było nie zapięcie pasów bezpieczeństwa. Z ostrożności procesowej podniósł zarzut przyczynienia się zmarłego do szkody w 70 %. Podniósł też zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że w sprawie winien mieć zastosowanie 3 letni termin od dnia dowiedzenia się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia (k. 155-157 i 229v-230 akt).

Sąd ustalił, co następuje:

Zmarły P. G. był młodszym bratem powoda. Zamieszkiwał z rodzicami w N. W. i tam pracował dorywczo w zakładzie mechaniki pojazdowej. Miał 23 lata.

(**dowód** : zeznania powoda k. 96v-97v akt)

W dniu 15 listopada 2009 r. P. G. razem z kolegami R. B. i S. K. pojechał do G. samochodem osobowym marki M. nr rej. (...) należącym do R. B.. Kierowcą samochodu był S. K.. Kupili po 3-4 piwa, które P. G. i R. B. spożywali po drodze. Z G. zabrali kolegę i pojechali do N., gdzie wypili po kilka piw i 0,7 litra wódki. R. K. nie pił alkoholu. Około 20⁽⁰⁰⁾ wracając z N. zostawili kolegę w G. i udali się w podróż powrotną do domu. I P. G. i R. B. byli pod znacznym wpływem alkoholu. P. G. miał 3,1 promila alkoholu we krwi i 3,6 promila alkoholu w moczu a R. B. miał 2 promile alkoholu.

R. B. siedział z przodu obok kierowcy a P. G. z tyłu, po prawej stronie za pasażerem. P. G. nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa. Przysypiał na tylnym siedzeniu. Podobnie zapiętych pasów bezpieczeństwa nie miał R. B.. Jedynie kierowca S. K. miał prawidłowo zapięte pasy bezpieczeństwa.

Kierujący S. K. jechał z prędkością około 100 km/h na odcinku gdzie obowiązywało ograniczenie do 90 km/h. W miejscowości G. po wyjściu z zakrętu, na prostym odcinku drogi, stracił panowanie nad pojazdem, zarzuciło go kilka razy w prawo i w lewo po czym zjechał na przeciwległy pas ruchu i uderzył lewymi tylnymi drzwiami w przydrożne drzewo. P. G., który nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa został rzucony z bardzo dużą siłą na lewą stronę pojazdu. Tu spotkał się z przeciwdurzeniem wgniatanego przez drzewo poszycia co doprowadziło do śmiertelnych obrażeń pod postacią złamania kości czaszki ze stłuczeniem i oderwaniem pnia mózgu od reszty mózgowia, złamania lewych żeber, pęknięcia aorty, stłuczenia lewego płuca oraz krwotoku od lewej jamy opłucnej. Obrażenia te spowodowały gwałtowną i nagłą śmierć na miejscu.

Na skutek uderzenia w drzewo doszło do pęknięcia samochodu na dwie części. Przednia część pojazdu przemieściła się wokół własnej osi i upadła w przydrożnym rowie po pokonaniu odległości 18 metrów a tylną część odrzuciło ślizgiem na jezdnię kilka metrów dalej. Już nieżyjący P. G. został wyrzucony z tylnej części samochodu po jego przełamaniu. Jego zwłoki znaleziono po prawej stronie przedniej części pojazdu.

(**dowód** : dowód rejestracyjny samochodu M. (...) k. 111 akt II K 345/10 Sądu Rejonowego w Kwidzynie , umowa kupna sprzedaży samochodu k. 112 akt II K 345/10, zeznania R. B. k. 36v-37, 252 akt II K 345/10, zeznania S. K. k. 136v akt II K 345/10, wynik badań na zawartość alkoholu P. G. k. 55-56 akt II K 345/10, wynik badań na zawartość alkoholu we krwi R. B. k. 88 akt II K 345/10, ekspertyza kryminalistyczna wypadku k. 201-211 akt II K 345/10, opinia (...) w O. k. 143 akt, protokół oględzin i otwarcia zwłok k. 126-128v akt II K 345/10, odpis skrócony aktu zgonu P. G. k. 12 akt)

Gdyby P. G. w chwili wypadku był zapięty pasami bezpieczeństwa i był trzeźwy przeżyłby wypadek doznając niewielkich obrażeń ciała. Po przełamaniu się samochodu zostałyby razem z tylną częścią samochodu odrzucony od drzewa na kilka metrów.

(**dowód** : opinia(...)w O. k. 190 akt)

Pozostali uczestnicy wypadku: S. K. i R. B. doznali jedynie lekkich obrażeń ciała naruszających czynności organizmu do 7 dni. S. K. doznał rany tłuczony głowy i licznych powierzchownych obrażeń ciała. A R. B. rany ciętej powieki górnej oka lewego, powierzchownego urazu głowy i kręgosłupa.

(**dowód** : opinia biegłego z zakresu medycyny sądowej lek. med. B. B. k. 52-53 akt II K 345/10)

Sprawca wypadku S. K. został uznany za winnego spowodowania wypadku drogowego kwalifikowanego z art. 177 § 2 kk i za ten czyn został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat.

(**dowód** : wyrok Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 21.04-2010 r. Sygn. akt II K 345/10 k. 11 akt)

Właściciel samochodu marki M. o nr rej. (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w związku z ruchem tego pojazdu w (...)w W., którego pozwany jest następcą prawnym.

(**dowód** : bezsporne)

Powód pierwotnie zgłosił w nieustalonej dacie szkodę (...) i Ubezpieczyciel decyzją z dnia 26 kwietnia 2010 r. przyznał na rzecz powoda zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł.

Kolejnym pismem z dnia 14 kwietnia 2015 r., które wpłynęło do pozwanego w dniu 20 kwietnia 2015 r. powód zażądał dopłaty zadośćuczynienia w kwocie 110.000 zł. Pozwany pismem z dnia 20 kwietnia 2015 r. odmówił przyznania zadośćuczynienia i odszkodowania.

(**dowód** : pismo (...) SA w W. z dnia 26.04-2010 r. k. 14 akt, pismo powoda z dnia 14.04-2015 r. k. 64 akt, pismo pozwanego z dnia 20.04-2015 r. k. 15-16 akt)

Sąd zważył, co następuje:

Okoliczności faktyczne w istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kwestiach Sąd ustalił na podstawie akt sprawy karnej II K 345/10 Sądu Rejonowego w Kwidzynie i zgromadzonych tam dowodów oraz na podstawie opinii (...)w O.. Dowodom tym Sąd dał w pełni wiarę.

Żadna ze stron nie kwestionowała wiarygodności dowodów zgromadzonych w aktach sprawy karnej. Nie ujawniły się też inne okoliczności, które te dane pozbawiłyby wiarygodności. Okoliczności jak doszło do wypadku i stan faktyczny poprzedzający wypadek Sąd ustalił na podstawie zeznań złożonych w sprawie karnej przez uczestników wypadku: S. K. i R. B.. Były one zgodne, wzajemnie uzupełniały się i co do samego przebiegu wypadku, stanu nietrzeźwości zmarłego P. G. czy nie zapięcia przez niego pasów bezpieczeństwa zostały potwierdzone innymi dowodami w postaci wyników badań krwi na zawartość alkoholu czy opiniami biegłych z zakresu medycyny sądowej i rekonstrukcji wypadków.

Sąd uwzględnił w całości opinię (...)w O. sporządzoną przez zespół biegłych: lekarza sądowego, patomorfologa A. T.i biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych M. A. uznając ją za przekonującą. Biegli posiadają odpowiednie kwalifikacje do ustalenia okoliczności wypadku i przyczyn zgonu P. G.. Wykazali się dostatecznym stopniem wiedzy odpowiadając na zarzuty powoda. Przekonujący dla Sądu jest sposób motywowania przedstawionego przez biegłych stanowiska. Wnioski opinii pokrywają się z opiniami złożonymi w sprawie karnej co do okoliczności wypadku i obrażeń których doznał P. G.. W ocenie Sądu opinia biegłych jest zgodna z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd uznał roszczenie powoda za nieuzasadnione.

Przede wszystkim wskazać należy, że Sąd nie podzielił zarzutu pozwanego, że roszczenie powoda jest przedawnione. Wbrew twierdzeniom pozwanego w sprawie nie ma zastosowania art. 442¹ § 1 k.c. i wskazany w nim 3-letni termin przedawnienia lecz § 2 tego artykułu, ponieważ szkoda której naprawienia dochodzi powód wynika z występków. S. K. został skazany za czyn z art. 117 § 2 k.k. W takim wypadku obowiązuje, przedłużony – 20-letni termin przedawnienia liczony od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (uchwała SN z dnia 29.10-2013 r. III CZP 50/13, wyrok SA w Poznaniu z dnia 29.07-2015 r. I ACa 599/15, wyrok SA w Katowicach z dnia 15.01-2014 r. I ACa 618/13).

Sąd podzielił natomiast zarzut pozwanego, że nie ponosi odpowiedzialności za skutki wypadku bo przyczyną śmierci brata powoda było nie zapięcie przez niego pasów bezpieczeństwa.

Odpowiedzialność pozwanego (...) S.A. w W. jako następcy prawnego ubezpieczyciela posiadacza pojazdu mechanicznego wynika z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 2060). Zgodnie z jego treścią z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym **są obowiązani** do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę.

Odpowiedzialność kierowcy samochodu M. nr. rej (...) wynika z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. Zgodnie z jego treścią, samoistny posiadacz pojazdu mechanicznego odpowiada za szkodę spowodowaną ruchem tego pojazdu komukolwiek, chyba, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej, wyłącznej winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Jest to, zatem odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, którą uchylają wymienione przesłanki egzoneracyjne.

Dla wyjaśnienia należy wskazać, że brak podstaw do odpowiedzialności S. K. na zasadzie winy określonej w art. 436 § 2 k.c. ponieważ nie doszło do zderzenia pojazdów mechanicznych tylko do zderzenia z drzewem. P. G. nie był też przewożony z grzeczności o której mowa w zdaniu drugim tego artykułu, ponieważ był to wspólny towarzyski wyjazd z kolegami. W doktrynie i orzecznictwie sądowym nie budzi wątpliwości, że zaplanowany, wspólny wyjazd w określonym celu nie stanowi przewozu z grzeczności.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd uznał, że P. G. poniósł śmierć w wyniku wypadku samochodowego z wyłącznej swojej winy. Okoliczność tę Sąd ustalił na podstawie opinii (...) w O.. Z opinii tej jednoznacznie wynika, że gdyby P. G. miał zapięte pasy bezpieczeństwa i był trzeźwy to przeżyłby wypadek doznając tylko niewielkich obrażeń ciała (k. 190 akt). Wbrew zarzutom powoda opinia ta jest logiczna i przekonująca a jej wnioski uzasadnione zebranych w sprawie materiałem dowodowym.

Ewidentnie zmarły P. G. podróżował siedząc po prawej stronie na tylnej kanapie samochodu, za pasażerem. Wynika to ze zgodnych zeznań podróżujących z nim S. K. i R. B..

Ewidentnie podróżował bez zapiętych pasów bezpieczeństwa. Wynika to i z zeznań podróżujących z nim S. K. i R. B. i opinii biegłych wydanej w niniejszej sprawie i sprawie karnej. Obie opinie są zgodne, że pasy bezpieczeństwa tylne były w chwili wypadku zablokowane na nawiniętych szpulach (k. 141 akt)

Ewidentnie też P. G. w chwili wypadku był pod znacznym wpływem alkoholu, praktycznie w stanie upojenia alkoholowego. Potwierdzają to wyniki badań krwi i moczu przeprowadzone w sprawie karnej. Wynika z nich, że P. G. miał 3,1 promila alkoholu we krwi i 3,6 promila alkoholu w moczu.

Sąd dał wiarę wnioskowi opinii, że gdyby nie powyższe P. G. nie zginąłby na miejscu wypadku. Z akt sprawy karnej wynika, że kierowca samochodu utracił panowanie nad pojazdem, zjechał na lewą stronę i tylnymi lewymi drzwiami uderzył w drzewo, które wgniotło się w lewe tylne drzwi. P. G. siedział w bezpiecznym miejscu, po prawej stronie

pojazdu. W momencie gdy doszło do zderzenia z drzewem, P. G. z uwagi na stan upojenia alkoholowego nie był w stanie podjąć jakichkolwiek odruchów obronnych. A ponieważ nie był przypięty pasami bezpieczeństwa został rzucony z całą siłą na lewą stronę poszycia samochodu gdzie spotkał się z wgniecionym przez drzewo poszyciem pojazdu. Potwierdzają to obrażenia których doznał zmarły. Z protokołu sekcji zwłok wynika, że P. G. doznał obrażeń właśnie po lewej stronie ciała: zamkniętego złamania lewej kości ramieniowej, złamania lewej szczęki i lewej gałęzi żuchwy, licznych ran skóry twarzy po lewej stronie, otarcia naskórka na lewym barku, ramieniu i klatce piersiowej, wieloodłamowego złamania kości czaszki po lewej stronie i licznych zranień mózgu po lewej stronie oraz złamania żeber po lewej stronie. Sekcja zwłok wykazała też liczne wylewy podskórne na całym ciele po lewej stronie (k. 126-128v akt II K 345/10). obrażenia mózgu i masywny krwotok z pękniętej aorty spowodowały śmierć na miejscu.

Gdyby P. G. miał zapięte pasy bezpieczeństwa nie doznałby śmiertelnych obrażeń. W momencie zderzenia nastąpiłoby dociśnięcie pasów i nie miałby możliwości przemieszczenia się na lewą stronę samochodu. Uniknąłby zderzenia z wgniecionym przez drzewo poszyciem pojazdu i przeżyłby wypadek. Samochód nie został uszkodzony z prawej tylnej strony gdzie siedział. Tak zresztą jak przeżyli pozostali koledzy. S. K. miał zapięte pasy bezpieczeństwa i nic mu się nie stało. R. B. nie miał zapiętych pasów ale ochroniła go poduszka powietrzna. Ponadto nie był pod aż tak znacznym wpływem alkoholu jak P. G. i mógł podjąć działania obronne w chwili zderzenia. P. G. mając zapięte pasy bezpieczeństwa mógł więc przeżyć wypadek nawet znajdując się w stanie upojenia alkoholowego. Ponieważ po uderzeniu w drzewo samochód rozpadł się na pół, P. G. gdyby był przypięty pasami razem z tylną częścią pojazdu zostałby odrzucony ślizgiem na odległość kilku metrów. Miał szansę wyjść z tego wypadku z niewielkimi obrażeniami tak jak jego koledzy.

Brak zatem zapiętych pasów bezpieczeństwa pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z jego śmiercią ponieważ jest wyłączną przyczyną doznania urazów skutkujących śmiercią. Nie zapinając pasów bezpieczeństwa P. G. naruszył art. 39 ustawy prawo o ruchu drogowym i doprowadził do szkody z której powód wywodzi obecnie skutki prawne.

Sąd oddalił wniosek powoda o uzupełnienie opinii biegłych przez wskazanie jak przedstawiałby się wypadek gdyby zmarły siedział po lewej stronie tylnego siedzenia z zapiętymi pasami lub bez, jakie czynności obronne był w stanie podjąć by przeżyć gdyby był trzeźwy i jakie siły bezwładnościowe musiałyby działać na zmarłego aby zagwarantować jego przeżycie, ponieważ wyjaśnienie tych okoliczności nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zmarły w chwili wypadku nie siedział po lewej tylko po prawej stronie, więc bez znaczenia jest co by było gdyby siedział gdzie indziej. Poza tym gdyby był przypięty pasami bezpieczeństwa żadne siły bezwładnościowe nie przemieściłyby go na lewe tylne siedzenie a na pewno nie tak daleko by doszło do kontaktu z dużą siłą z poszyciem tylnych lewych drzwi pojazdu.

W świetle powyższego kierowca samochodu M. nr rej (...) nie odpowiada za szkodę której doznał powód J. K.. Ruch pojazdu który prowadził i wypadek który spowodował nie pozostawał w normalnym, adekwatnym związku przyczynowym ze śmiercią P. G.. Pozostali uczestnicy tego wypadku żyją. Śmierć P. G. nastąpiła z wyłącznej jego winy a więc w tym wypadku winy osoby trzeciej o której mowa w art. 435 § 1 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. (bo poszkodowanym w rozumieniu tego przepisu w niniejszym procesie jest powód). S. K. nie ponosi odpowiedzialności za swojego pasażera. Obarczanie go odpowiedzialnością za to, że P. G. nie zapiął pasów bezpieczeństwa i był pod znacznym wpływem alkoholu byłoby zbyt daleko idące i nieuzasadnione.

Tym samym za szkodę której doznał powód odpowiada jego zmarły brat P. G.. On swoim zachowaniem doprowadził do swojej śmierci. On swoim zachowaniem spowodował cierpienia i krzywdę powoda.

Mając na uwadze powyższe wobec braku podstaw z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych..... i art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. Sąd oddalił roszczenie powoda.

O kosztach procesu Sąd postanowił na podstawie art. 98 i 99 kpc obciążając nimi powoda – J. K. jako stronę przegrywającą spór.

Na zasądzoną od powoda na rzecz pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 7.054,97 zł składają się poniesione przez pozwanego:

- koszty opinii (...)w O. w kwocie 1.053,14 zł (k. 87, 146 i 150 akt)
- koszty opinii biegłego lekarza sądowego – patomorfologa A. T. w kwocie 351,67 zł (k. 87,145 i 150 akt),
- koszty opinii uzupełniającej(...)w O. w kwocie 496,46 zł (k. 87, 119, 192 i 197 akt),
- koszty opinii uzupełniającej biegłego lekarza sądowego – patomorfologa A. T. w kwocie 319,70 zł (k. 87, 191 i 197 akt),
- koszty zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł w stawce minimalnej określonej w § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu (Dz. U. 2015 poz. 1804) oraz
- koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i pełnomocnictwa substytucyjnego – 34 zł (k. 53 i 228 akt).